

Rumunsko-ruski poraz v Dobrudži.

Feldmaršal Mackensen dobil sijajno zmago in zasleduje sovražnika med Donavo in Črnim morjem.

Krvavi spopadi v Galiciji.

Italijani v Trentinu napadajo zama. Na zapadu neznatni boj.

Berlin, 19. okt. (Brezlično v Sayville.) — Iz Dunaja je dospelo danes sledeče dnevno poročilo avstro-ogrškega vojnega vodstva:

“Laško bojno torišče: S povečano silnostjo so se zopet začeli boji v odseku Pasubia. Severno od vrha je napadla italijanska pehotna brigada, ojačena z alpskimi bataljoni, naše položaje. Na več točkah je sovražnik prodril v našo najprednjo linijo, ki pa jo sta naša hrabra polka cesarskih lovcev št. 1 in 3 zopet popolnoma osvojila. Ujeli smo enega bataljonskega poveljnika, deset drugih častnikov in 1,530 mož, uplenili dve strojni puški ter odbili vse sovražne protinapade.

Topovi brzdati Lahe.

“Močne oddelke čet, ki jih je zbiral sovražnik pred grebenom Roite, je brzdatlo naše streljanje. Ob ostali fronti samo običajni topniški boj.

“Naši zrakoplovci so z uspehom spuščali bombe na Solkan in Kostanjevico. (V goriškem odseku.)

“Jugovzhodno bojišče (Albanija): Nobenih važnih dogodkov.”

Lahi krvavo odbili.

Berlin, 20. okt. (Brezlično v Sayville.) — Iz Dunaja je danes dospelo sledeče poročilo avstro-ogrškega vojnega vodstva o dogodkih na laškem bojnem torišču:

“V odseku Pasubia se boji nadaljujejo. Po dolgi, močni topniški pri-

gnana v beg. Ujeli smo 2 častnika in 159 mož ter uplenili 10 minskih metalnic in vsakovrstnih vojnih zalog.”

Makedonska fronta.

Berlin (brezlično v Sayville), 20. okt. — Veliki glavni stan poroča danes:

“Srbsko prodiranje na makedonski fronti v kolenu Černe je bilo ustavljeno.

“Severno od Nidže Planine in jugozapadno od Dojranskega jezera so se sovražni napadi popolnoma izjalovili.”

Srbi osvojili Veljeselo.

Pariz, 20. okt. — Današnje naznanilo vojnega urada se glasi:

“Vzhodna armada: Na fronti od Strume do reke Vardar je bila prenehavajoča topniška delavnost.

“Na levem bregu Černe so Srbi na svojem nadaljnjem prodiranju severno od Broda pridobili sijajen uspeh proti Bolgarom. Planoto in vas Veljeselo so naši zavezniki vzeli z naskokom in porazili velike sovražne čete. Bolgarske izgube so bile težke.”

Rumunska fronta.

Berlin, 19. okt. (Brezlično v Sayville.) — Iz Dunaja je dospelo danes sledeče dnevno poročilo avstro-ogrškega vojnega vodstva:

“Rumunsko-ogrška meja: Ob južni in vzhodni fronti se boji nadaljujejo.”

Berlin, 19. okt. (Čez London.) — Uradno poročilo velikega glavnega štana o položaju na rumunskem bojnem torišču:

“Ob vходу k prelazom, ki držijo čez rumunsko mejo, se vrše uspešni boji.

“Armada skupina feldmaršala von Mackensena: V Dobrudži nobenih važnih dogodkov.”

Rumuni v Dobrudži se umikajo.

Bukurešt, 20. okt. — Bolgarske in nemške čete v Dobrudži so začele ofenzivo ob celi fronti. Levo rumunsko krilo so potisnile nazaj, tako poroča danes glavni stan.

Ob ogrsko-rumunski meji.

Berlin (brezlično v Sayville), 20. okt. — Bitka med avstro-nemškimi in

rumunskimi četami v sedmograških obmejnih gorah se nadaljuje z ugodnim uspehom za Avstro-Nemce, poroča danes veliki glavni stan.

Z balkanske fronte generala von Mackensena poročajo, da se boji v Dobrudži razvijajo zopet živahneje.

Potisnili Avstro-Nemce nazaj.

Bukurešt, 20. okt. — Rumuni na sedmograškem bojnem torišču so potisnili avstro-nemške čete nazaj, a so bili prisiljeni umekniti svoje levo krilo v Dobrudži. Tako poroča vojni urad danes.

Rumuni so začeli ofenzivo v Oituški dolini, skozi katero so avstro-ogrške čete navalele na Rumunijo, in so pogladi vpadnike nazaj do meje. Odbite napadov na drugih delih fronte je tudi naznanjeno.

Mackensen prodira.

London, 21. okt. — Von Hindenburg namerava z vso močjo udariti po Rumuniji in njene armade onespodobiti za nadaljnje vojskovanje.

Pod poveljstvom feldmaršala von Mackensena, ki je vodil avstro-nemški pohod skozi Srbijo, udarja ogromna bojna moč Nemcev, Bolgarov in Turkov proti rusko-rumunski liniji. Mackensen poskuša prodreti skozi rusko-rumunsko fronto s strašnim pritiskom pehote in topništva ter osvojiti železnico v Konstanco.

Na celi fronti v Dobrudži se Rusi in Rumuni umikajo pred to mogočno ofenzivo, kakor naznanjajo nocojšnje brzojavke.

Dobil sijajno zmago.

Berlin, 22. okt., brezlično v Sayville. — Vojni urad je naznanil danes, da je feldmaršal von Mackensena armada v Dobrudži pridobila odločilno zmago nad Rusi in Rumuni, katere je pogladi iz njihovih postojank ob celi fronti.

Ruse in Rumune zasledujejo Nemci in njihovi zavezniki, ki so zavzeli mesti Toprai Sari (blizu črnomoške brežine, 14 milj jugozapadno od Konstanca) in Cobadin (17 milj jugovzhodno od obdonavskega mesta Ražava).

Ujeli 3.000 Rusov in več sto Rumunov je bilo večeraj ujetih in 22 strojnih pušek uplenjenih.

Ruska fronta.

Berlin, 19. okt. (Brezlično v Sayville.) — Iz Dunaja je dospelo danes sledeče dnevno poročilo avstro-ogrškega vojnega vodstva:

“Rusko bojno torišče: Južno od Zhorova uspešna podjetja naših prednjih straž. Armada generala Terszanskega je odbila več napadov ruskih gardnih čet. Ob zgorjem Stohodu (Volhinija) smo sovražne okope naskočili z bajonetom.”

Ljuti boji v Volhiniji in Galiciji.

Petrograd, 20. okt. — Hudi boji se nadaljujejo v Volhiniji in Galiciji, ali dosedaj brez važnih izprememb, pravi danes tukaj objavljeno uradno naznanilo, ki se glasi:

“Severno od Kiselina se vrši trdovratna bitka. Severno od Kuropatnika sovražnik ljuto napada brez uspeha. Po silnem bombardiranju je sovražnik podjel napad z gostimi množicami čet na naše postojanke južno od Svistelnikov.

“Južno od Dorne Vatre (blizu rumunske meje) je sovražnik začel ofenzivo in napadel naše oddelke. Severno od pogorja Lamuntelu so naše čete napadle in pregnale sovražnika z več višin, uplenile štiri strojne puške in ujele številnih mož.”

Težke izgube za Ruse.

Berlin (brezlično v Sayville), 20. okt. — O razvojih na vzhodni fronti poroča veliki glavni stan:

“Fronta princa Leopolda: Ponovni ruski protinapadi so se izjalovili z velikimi izgubami za napadnike pred našo fronto, ki smo jo sestavili v soboto na novoosvojenem ozemlju severno od Svinjskov ob Stohodu.

“Jugozapadno od Svistelnikov, na zapadnem bregu Narajuvke, so naskočili nemški bataljoni važne sovražne postojanke ob višinah ter odondod v stran držeče linije. Sovražnik je poskušal z množstvenimi napadi zopet osvojiti izgubljeno ozemlje, pa je moral to podjetje poplačati s težkimi krvavimi izgubami. Rusi so izgubili 14 častnikov in 2,050 mož ter 11 strojnih pušek.

“Fronta nadvojvode Karla: V južnem delu za neženega gozdovja v Karpatih smo prepodili sovražnika z vrha Rusulni.”

Nemško vojno naznanilo.

Berlin, 21. okt. — Ruski poskusi, zasedi nemške atreiske jarke na zapadnem bregu Stohoda v Volhiniji, so se izjalovili na odpor čet princa Leopold-

Prvi minister avstrijski umorjen.

Grof Stuerghk na Dunaju v nekem hotelu med obedom ustreljen po nekem socialistu.

Iz zgolj političnih nagibov.

Umoritelj dr. Friedrich Adler, sin voditelja dunajskih social. demokratov.

Dunaj, 21. okt. — Avstrijski prvi minister grof Stuerghk, ki je bil danes pri obedu umorjen po Friedrich Adlerju, izdajatelju nekega časopisa, je bil trikrat ostreljen. Vsak strel je bil smrtonosen. Prvi minister je umrl na mestu.

Amsterdam, 21. okt. — Cesar Franc Jožef je bil najgloblje ganjen po vesti, da je bil prvi minister Stuerghk umorjen. Nagibi umora niso znani. Cesar je takoj sklical ministrstvo.

Zveza pretrgana.

Berlin, 21. okt. — Telefonska zveza med Berlinom in Dunajem je bila nocoj takoj pretrgana, ko se je razglasila tukaj vest o umoru avstrijskega prvega ministra grofa Stuerghka.

Vest je dospela semkaj kmalu po 6. uri in se je razširila naglo kakor blisk po mestu.

Po neki brzojavki je bil atentat izvršen v hotelu Meissl & Schadt, ko je grof Stuerghk obedoval. Friedrich Adler, atentator, urednik nekega dunajskega časopisa, je prišel neopozorljivo v obednico, nakar je potegnil revolver iz žepa, pomeril in pogladi hudega slutečemu tri krogle v glavo. Stuerghk se je v hipu zgrudil. Prijatelji so mu hiteli takoj na pomoč, ali ostreljenec je kmalu izdihnil.

Politični nagibi.

Dunaj, 21. okt. (Čez Berlin in brezlično na Associated Press v Sayville.) — Kakor je dr. Friedrich Adler, umoritelj avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stuerghka, izpovedal kmalu po svoji prijebti, so bili nagibi atentata zgolj politični in so se nanašali na dejstvo, da se je ministrski predsednik upiral, sklicati državni zbor.

Dr. Adler je ekscentričen ali prena-

da. Napadniki so se morali s težkimi izgubami umekniti, tako poroča danes veliki glavni stan.

Ob Narajuvki so bili Rusi vrženi iz svojih postojank severozapadno od Skamoroc, pri čemer so izgubili 150 mož na ujetnikih in 11 strojnih pušek.

Rusko vojno poročilo.

Petrograd, 22. okt. — Napad po avstro-nemških četah na ruske linije ob reki Narajuvki, jugovzhodno od Lvo-va, se je razvil večeraj v ljuto bojevanje, je naznanil vojni urad danes. Naznanilo pravi, da so bili avstro-nemški napadi odbiti.

Zapadna fronta.

Pariz, 19. okt. — V bojevanju južno od reke Somme na francoskem so francoske čete iznova napredovale med krajema Blaches in La Maisonnette, blizu mesta Peronne, po nocoj objavljenem francoskem uradnem naznanilu.

Severno od reke Somme je bil nemški napad na francoske linije severno in vzhodno od Saily-Saillisela odbit.

Francozi so se približali na manj nego eno miljo do mesta Peronne, ki je eden izmed ciljev ogromne ofenzive, pričete v juliju.

Francozi so osvojili celo prvo nemško linijo v tem odseku večeraj in uspešno odbili močne protinapade.

Nemški uspeh nad Britanci.

Berlin, 20. okt. (Brezlično v Sayville.) — Večji del okopov ob cesti med Eaucourt l'Abbaye in Le Barge, ki so jih osvojili Britanci dne 18. oktobra, so nemške čete vzele nazaj večeraj v napadu, kakor je danes uradno naznanil veliki glavni stan. Naznanilo pravi, da so bili trije britanski “tanks” razdejani po topništvu v zadnjem napadu.

Boj s pijanimi Mehičani.

Washington, D. C., 20. okt. — O praskah med mehiškimi in ameriškimi četami ob mednarodni meji blizu mesta San Jose je izporočil nocoj general Funston, da so na Američane streljali prejkone pijani Mehičani.

pet. socialist in izdajatelj časopisa “Der Kampf” (Boj). Imenujejo ga tudi avstrijskega Liebknechta. Izprva ni hotel povedati nagibov dejanju. Šele v preiskovalnem zaporu je priznal nagibe.

Po trdem boju.

Umoritelj, ki se je branil kakor obupanec, je bil prijet šele potem, ko je ostrelil barona Achrenthala, brata pokojnega ministra zunanjih stvari, in prvega natakarja hotela Meissl & Schadt. Avstrijski in nemški častniki, ki so obedovali v hotelu, so končno užgali umoritelja.

Za mizo ministrskega predsednika, ki je prišel ob svojem navadnem času, ob poldveh, so sedeli baron Achrenthal, grof Toggenburg, cesarski namestnik na Tirolskem, znani dunajski skladatelj Jakobsohn in neki igralec dvornega gledališča.

Umor.

Ob dveh popoldne je stopil v obednico ministrskemu predsedniku neznan mož in se usedel za bližnjo mizo. Jedel je, plačal svoj račun in ostal še nekaj časa sedeč. Kmalu po treh se je naenkrat vzdignil, naglo približal prvemu ministru in je oddal tri strele. Prvi strel je zgrešil cilj. Drugi in tretji sta zadela ministra v glavo. Grof Stuerghk se je brez besede mrtev zgrudil nazaj v svojem stolu.

Umoritelj.

Vest o umoru se je bliskoma razširila po vsem državnem glavnem mestu ter je povzročila povsod razgorčenost in žalovanje.

Umoritelj, 32 let star, je sin državnega poslanca dr. Viktora Adlerja, zmernega socialist, ki je zlasti izza pričetka vojne toplo zagovarjal vlado ob vsaki priliki. Po čudnem naključju je oče govoril pred državnim zborom leta 1911, ko je proti grofu Stuerghku oddal šest strelav dalmatinski socialist Vakuš.

Ko je bil umoritelj Adler prijet, je brez obotavljanja povedal svoje ime in pristavil:

“Prosim, gospodje, vem natanko, kaj sem storil. Ne bom se upiral prijettju.”

Von Falkenhayn ranjen.

Rim, 20. okt. — Feldmaršal von Falkenhayn, bivši načelnik generalnega štaba nemške vojske, je bil ranjen v nogo in prisiljen oddati poveljstvo avstro-nemških armad na Sedmograškem, prvi danes brzojavka iz Curia na “Corriere d'Italia”.

BREZ SKRBI

pošljite denar skozi naše posredovanje v staro domovino, ker kljub vojnim zaprekam, se naše pošiljave izplačajo vedno točno.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali drugega vzroka.

Po Wireless (brezličnem brzojavu) pošljemo denar v staro domovino, in to naravnost v Avstrijo.

Ako ni pomote ali posebnosti, je denar prejet v 3. do 5. dneh. Včasih se pa tudi za delj časa zakasni.

Vsak brzojav, akotudi ima manj kot 6 besed, stane \$4.50, če pa je več kot 6 besed, se računa po 65c od vsake besede in številke posebej.

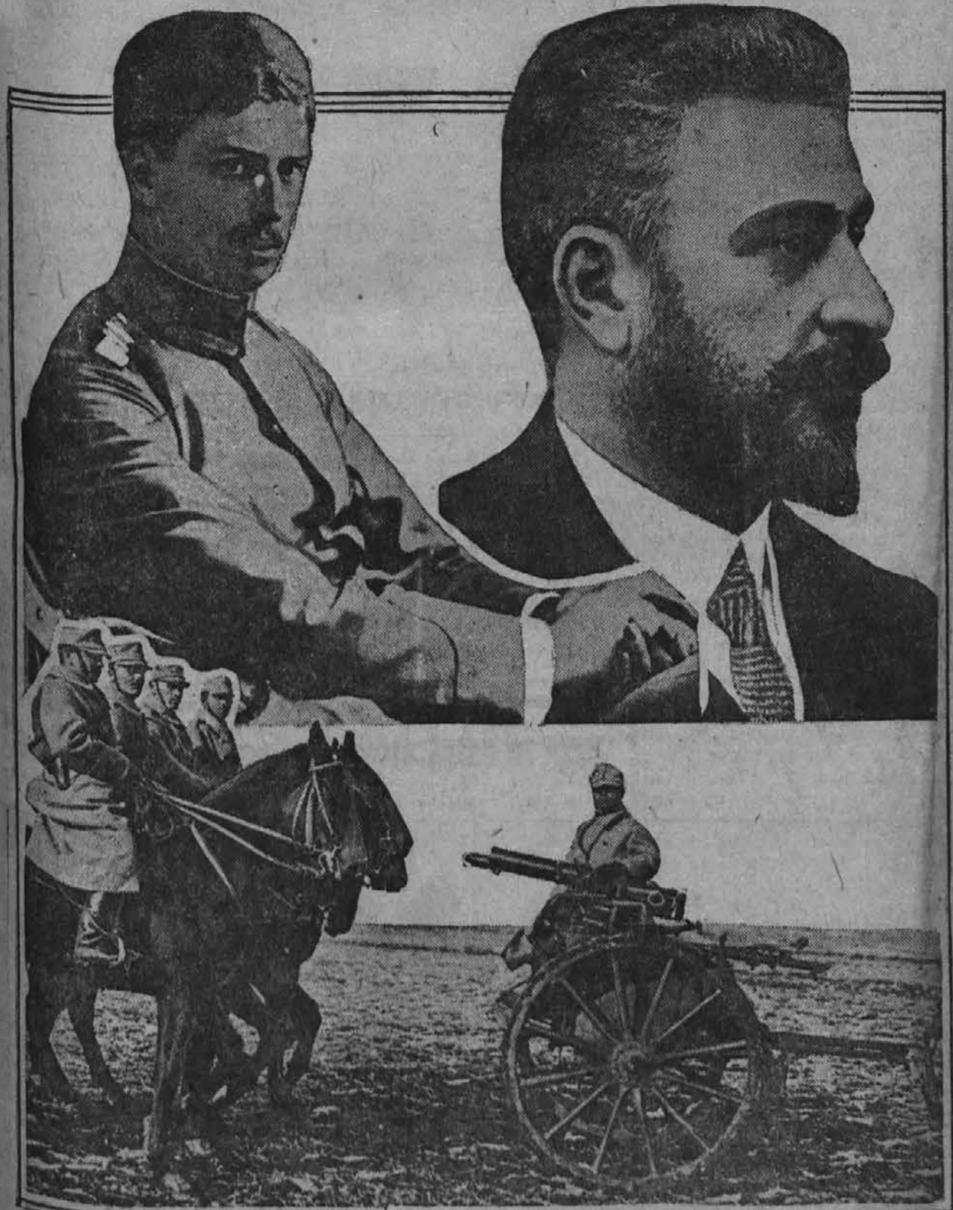
Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem, ker naš namen je zadovoljiti vsakogar, ki se poslužuje našega posredovanja.

Danes pošljemo v staro domovino:

5 K za . . . \$ 90	250 K za . . . \$ 34.00
25 " " " 3.75	500 " " " 67.50
50 " " " 7.00	750 " " " 101.00
100 " " " 13.50	1000 " " " 135.00

Denar nam pošljite po bančnem “Draftu”, ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

AMERIKANSKI SLOVENEK
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

ZGORAJ: RUMUNSKI PRESTOLONASLEDNIK KAROL IN PRVI MINISTER BRATIANO. — SPODAJ: RUMUNSKI VOJAKI.

Ko je se Rumunija nedavno stopila v vojno, so mislili ententini zavezniki, da jim bo v veliko pomoč. Rumunski vojniki so naglo navaleli na Sedmograško, da je London zavriskal od veselja. Ali danes pa je Rumunija že v največji stiski: njene armade se umikajo pred Avstro-Nemci, ki so Sedmograško zopet očistili sovražnika, in pred zmagovitimi četami feldmaršala von Mackensena, ki so prodrle v Dobrudžo do Črnega morja. Na sliki so videti rumunski prestolonaslednik Karol, prvi minister Bratiano in rumunski vojniki.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkor. l. 1899.

▼ lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina: Za Združene države na leto...\$2.00 Za Družbene države za pol leta...\$1.00 Za Evropo na leto...\$3.00 Za Evropo za pol leta...\$1.50 Za Evropo za četrt leta...\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljave naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznaujajo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglašje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 23. okt. — Nad vse pričakovanje lepo so uspeli večerajšnje slavnosti srebrnega jubileja naše slovenske župnije sv. Jožefa. Ob najlepšem jesenskem vremenu se je vršila menda največja poudarna cerkvena parada v zgodovini mesta Joliet.

Imel sem dva nenadna obiska. Posetil me je luteranski pastor iz T. Šlo je radi prostora na pokopališču za one žrtve italijanske granate, ki so bile luteranske. S prostorom je bil zadovoljen in ponovno se mi je zahvalil, da sem pismeno tolažil ubogega preizkušnega moža oziroma brata gori označenih oseb. Prosil me je, da bi jih tudi upisal v župne matice, ker v G. sedaj ne postuje njih župni urad. Gotovo, sem odgovoril, saj sem matični uradnik in je v tem slučaju celo moja dolžnost! — Meni se je odvalila teža od srca, ko se je g. pastor prijazen poslovil, ker imeti sitnosti s temi gospodi, n. pr. radi prostora in vrste na pokopališču, je duhomorna zadeva! Na našem pokopališču sta dve neblagoslovljena kotička; eden za samomorilce, drugi pa za nekračene otročice in leta je dokaj lep; v ospredju umetniško zgrajeni mavzolej; in to je pomagalo!

Teden kasneje je potkal v prvi nočni uri na duri pisarne — vojak. "Što bi rado, sinko dragi," ga nagovorim. "Daj" — me prestreže. Torej s čim morem služiti? Lepo prosim, obhajajte me! Sedaj? Da. Tudi spoved? Prosim ne, ker sem bil pred tednom. Li ne morete čakati do jutra? Ne morem. Sem vojaški sel. Pridajam navadno ob tej uri, a kmalu po polnoči že moram zopet oditi v črto.

Pa menda niste tešči? Teš. Nisem jedel, nisem pil in tudi pušil nisem. No, pušiti se sme pred sv. obhajilom tudi v mirnem času, a vojake smemo v takih slučajih obhajati tudi, če niso tešči. Ali vam vsekako čestitam in izrazim spoštovanje na starokrščanski način: dal sem mu "pax" na obelici! In šla sva v cerkev, kjer je še molilo nekaj vojakov. Opozoril sem jih na junaškega nižjeavstrijskega Nemca, starega kakih 35 let, in obhajal sem ga.

Po cerkvi se je nekaj zgenilo, kakor globoko spoštovanje, ginjenost in ljubezen do zgledega dvakratnega junaka za Boga in domovino! Vivat se quens! — Dne 19. t. m. ob 2. uri popoldne sem šel prvič v klet pred sovražnimi granatami. Najprej je razpočil v zraku prav blizu moje hiše 15 cm šrapnel. Poznamo taktiko sovražnika! Najprej se dostrelji s šrapneli, potem pa strelja z granatami. Ne boš, čemu sem pa pripravil klet? ... V naglici vržem naše "bundo", povrh še havelok, zagra-

— Mnogo dragih gostov iz La Salla, Ottawa, Aurore, Chicago, So. Chicago in drugih bližnjih mest je bilo v Jolietu večeraj. Imena zunanjih društev navedemo prihodnjič. Danes omenjamo samo slavno pevsko društvo iz La Salla, ki je na banketu tekmovalo z

našo "Sočo" in zelo za svoje krasno petje burno pohvalo.

— Rev. Jos. Judnich iz Los Angelesa, Cal., ki se je udeležil vseh slavnosti srebrnega jubileja naše fare, bo v četrtek zvečer in v petek in soboto pomagal spovedovati v tukajšnji hrvatski cerkvi ob N. Broadway ter imel v nedeljo zvečer otvoritveni govor v hrvatskem jeziku pri 40-urni pobožnosti istotam.

— Gostje iz Lyonsa, Iowa. Kakor je obljubil, tako je storil, namreč g. Blaž J. Chulik iz Lyonsa, Iowa. Pripeljal se je v svojem velikem avtomobilu k slavnosti srebrnega jubileja naše fare sv. Jožefa, v kateri je preživel celih 21 let, kakor je natančneje čitati v "Spominski knjigi" naše župnije. Z g. Chulikom so se pripeljali tudi njegovi prvorojenci Arnold, že "fajnt fant", in njegova hčerka Bernardine Catherine in Arnoldov prijatelj Edwin Madden. Gostoljubno so bili sprejeti v hiši g. Johna N. Pasdertz, 1506 N. Center st.

— Gostje iz Omaha, Neb. Iz daljne Nebraske se je pripeljal k naši večerajšnji slavnosti g. Jos. Jerman, slovenski gostilničar in trgovec iz So. Omaha. Z njim sta prišli tudi njegova soproga ga. Marija in hčerka gđ. Mamie. Že nekaj let je tega, kar se je g. Jos. Jerman preselil iz tega mesta v Omaha, kjer izorno propeva, vendar še vedno z veseljem misli na Joliet. Tu je preživel mnogo lepših let, tu mu živi več dragih sorodnikov, med njimi g. John Jerman, znani salunar ob North Chicago streetu. Zato njegova misel rada prihaja v Joliet, in včasih pa tudi on sam osebno, kadar nanese kaka imenitna prilika. In da bi zamudil tako priliko, kakor je bila večerajšnja, tega pa ne! Zato je prišel naš Joe k nam, da se z nami razveseli ob srebrnem jubileju naše fare. Taka ljubezen in vdanost je vredna posebne omembe. O da bi se vsi rojaki povsod tako zvesto ljubili!

— Zlati jubilej frančiškanskih sester Sv. Srca. Več nego 100 nun pride v Joliet v četrtek, da se udeležijo zlatega jubileja frančiškanskih sester Sv. Srca (Sacred Heart), ki so v zvezi z bolnišnico sv. Jožefa. K jubileju pride tudi mil. nadškof chicaški in mnogo drugih edličnih duhovnih gospodov.

— G. Frank Žagar, znani krojaški mojster, je pred kratkim otvoril svojo delavnico pod h. št. 1007 N. Hickory street na oglu Granite streeta. Izdeluje obleke po meri ter čisti, lika in popravlja stare obleke.

BOJNA KRONIKA.

(Izpod Sv. Gore, 29. jan. 1916.)

Imel sem dva nenadna obiska. Posetil me je luteranski pastor iz T. Šlo je radi prostora na pokopališču za one žrtve italijanske granate, ki so bile luteranske. S prostorom je bil zadovoljen in ponovno se mi je zahvalil, da sem pismeno tolažil ubogega preizkušnega moža oziroma brata gori označenih oseb. Prosil me je, da bi jih tudi upisal v župne matice, ker v G. sedaj ne postuje njih župni urad. Gotovo, sem odgovoril, saj sem matični uradnik in je v tem slučaju celo moja dolžnost! — Meni se je odvalila teža od srca, ko se je g. pastor prijazen poslovil, ker imeti sitnosti s temi gospodi, n. pr. radi prostora in vrste na pokopališču, je duhomorna zadeva! Na našem pokopališču sta dve neblagoslovljena kotička; eden za samomorilce, drugi pa za nekračene otročice in leta je dokaj lep; v ospredju umetniško zgrajeni mavzolej; in to je pomagalo!

IZ PISEM VOJAKOV.

(Iz "Slovenca".)

Odmor. Konji, ki smo jim bili odpeli oziroma popustili pasove in jermenje, so vohnjali proti čebrom z vodo. Solnce, ki se je ravnokar pogrezalo v rdečih oblakih zapadnega neba, je bilo svojo nalogo doobra izvršilo; s prašnate zemlje se je odbijala vročina, da se je zrak pri tleh tresel in mrlel.

Tupatam izteza kak ulanec svoje na sedlu odrevenele ude v jarku ob cesti — vojaški delopust v sovražnikovi deželi.

"Mojster pa se vedno peha!" Pred kočico stoji štab ter pridno pregleduje zemljevid. Kar priteče štabni trobentač ter pokliče nadporočnika Adama Korytowskega. Povelje: "Gospod nadporočnik, Vi morate z enim podčastnikom in desetorico jezdecov odrediti kot poizvedovalna patrulja preko Zaklikova — pristave Gara — Stroza, v smeri Krasnika, ter poizvedeti, kje stoji sovražnik."

Povelje se je hitro še enkrat ponovilo in na zemljevidu ugotovilo. Polusvit večernega mraka je zadostoval za prvo orientacijo. Sedaj pa: "Srečno! Servus!"

Par hipov pozneje so že zajezdili konje, in nadporočnik je z 11 drznimi Malorusi svignil čez plan, da so sedla zaškripala. — "No, torej, zdaj imam vsaj konec koncev pošteno nalogo pred seboj, čisto taktičke narave, in še daleko ne tako lepo, kakor smo o njih sanjarili v vseh teh letih miru. Da, letalci! Ti so sedaj gospodarji stratišnega poizvedovanja. Toda, kaj more nam slabo vreme? V Dunajskem Novem Mestu je bilo to vse krasno videti. Če pa sedaj, v vojni, nebo kljubuje? Tudi nas jezdec bo do potrebovali in rabili za strateške naloge. Samo godrnjati ne!" — Krogin-krog tišina, nobene duše, vonj po krvi je že napajal vzhud.

Zatlikow je bil že za nami, Sana prekoračena. Ob luči žepne svetilke,

bim knjigo, portiko in zveplenice in pomotoma za pokrivalo — turški fes, pa hajdi v klet! Pol ure sem užival zahtolji zrak katakomb, prebral štiri poglavja Trojke, spušil portoriko, v odmorih pogledal, kje bi se prikazala kaka podgana, kojih je baže veliko v moji kleti, kakor je zatrjeval častniški sluga, ki je na povelje svojega gospoda belil in pripravil klet v varno kritje. Podgan ni bilo, granat tudi ne, Trojka sicer zanimiva, a zebsti me je jelo v noge in tako sem se junaško pojavil na božjem solncu v zabavo mojega gospoda gosta, ki mi je zatrjeval, da se mi fes izobno poda: pravcati hodža! Topot bi bil sicer mogel ostati v sobi, bili so sami šrapneli, ali kdo je za to znal? Ena hiša je bila zadeta, postelja hišne tete prodrta, v drugi je kroglja prebila šipo v oknu in prevrnila stol, drugih nesreč ni bilo, hvala Bogu in Mariji!...

Franca Furlan, soproga tukajšnje-ga podžupana in kmeta Janeza, ki je bila zadeta od sovražne šrapnelke krogle dne 15. oktobra 1915 je bila dne 3. jan. 1916 v Trstu operirana, a je operaciji dne 17. januarja podlegla. Vrlemu možu naše iskreno sožalje! Tolaži ga Bog! — Službo božjo je nam sovražnik vrzkratil. Sv. maše so ob izrednih urah, druga tih, popoldne nič blagoslova, zvečer ob negotovem času zasebna pobožnost, veronauka ni več, mladina prihaja razposajena, sirova...

Ko bo vojska končana, prične za nas duhovnike in učitelje v fronti šele prava vojska...

Ali pa bomo dobili namestnika za par tednov, da okrepimo svoje živce? Kdo bo prišel za "božji lon"?... Draginja je velika, a draginjska doklada še ni dobila legitimacije za v fronto, vsaj za nas ne!... Dobro! Mercedesem non accipimus; plačal bo Bog!

Dne 25. t. m. zvečer so mi hoteli zasesti cerkev. S težavo smo dobili prostora drugod...

Spal nisem nič. Prvič so me zbudili o polnoči, ob 3. uri zjutraj, ob 4. uri in končno o 5. uri, a ob pol 6. uri so me že čakali pred cerkvijo moji sinci — Dalmatinci!

Dne 25. popoldne so zopet korakali italijanski ujetniki skozi našo vas, Bil je sam drobiž, razun par deset plavalasih Lombardov, vseh skupaj nad 600 in do 20 častnikov.

Eden naših zaleže v istini za deset takih, kakor smo jih videli.

Slabotni, sestradani, rekel bi skoraj šoli odrasli.

Zarobljeni so bili v Oslavju, koje je sedaj trdno v naših rokah kakor tudi sporni greč, ki Oslavje obvlada.

Izkušali so se Ogrji in Dalmatinci. Pa vendar je lepo bivati v vojski. Vsač dan smo kakor v "čisti Central", novi obrazi, novi prizori, in vse to zastoj, pa skušnja življenja, ko spoznavamo narode širne Avstro-Ogrske, njih vrline in slabosti, ne da bi nam bilo treba potovati in trositi, pa junaštvo naših vojakov vseh narodnosti, ki nas dviguje in učijo ljubiti Boga, cesarja in domovino! Hvala Bogu! — Vaš Dr. Marijan.

Bolgarija v Švici.

Berlin, 20. okt. (Brezlično v Sayville.) — Bolgarska vlada bo v prihodnje zastopana v Švici po svojem poslanstvu v Bernu. Dr. Radev, do rumunske vojne napovedi bolgarski poslanec v Bukureštu, bode poklican na to mesto. Za bolgarske koristi v Švici je skrbelo doslej bolgarsko poslanstvo v Avstro-Ogrski.

Parnik zašel ob mino.

New York, 19. okt. — Cunardov parnik "Alaunia" je v Kanalu med Falmouthom in Londonom zašel ob mino in se pogreznil, tako je bilo brzojavljeno danes popoldne tukajšnjemu uradu Cunardove linije. Parnik "Alaunia" je zapustil to luko dne 7. oktobra s potniki na krovu, ali

skrbno zastrte s čepico, pogled na kompas: "Torej, tamle mora biti pristava."

Častnik je skokoma odjahal s prvimi jezdec naprej. Zdajnjad žvižg, in podčastnik je vodil ostalo četo za njim.

Tako so prijezdili blizu do Ksiceze. Kakor pošasti mole obrisi prvih hiš kvikuži iz teme. Skoro na tristo jugokov so se bili ulanci pripilazili, kar zarzgeta kljuse nekega jezdec ob boku. V bližini so nedovni konji, "Pozor!" Gornji trup naprej, počasi dalje!"

Že je počilo najmanj 30 pušk. Sledile so salve. Kdo že, odkod! Niti ene cevi ne opaziš. Morajo biti dobro zapokani. Tam pa pridirja iz vasi že cela vrsta kozakov, dober vod. "Smer za meno! Marš, marš!" zakliče nadporočnik, ki se je bliškoma odločil. In v divjih skokih zleti kavalkada proti robu gozda, ki se razprostira kakih 1500 korakov od Ksiceze proti jugu. Kozaki divjajo za nami, streljajo kakor Indijanci. Pik! — zadelo je samo bojno skledico. Skoda zdajnjega požirka! Sedaj velja: Kdo ima boljše konje? A, prijatelji me hočejo odrediti od gozda; se jim že nekaj dozdeva! Prepozno, gospoda moja!

Široko se razprostira gozd v globokem, svetem miru. Ne pozna ne prijateljev, ne sovražnikov. Kdorkoli teh divjih jezdecov ga doseže, mu ponudi varno zavetje v svoji temni goščavi. Ulanci so bili svoje zasledovalce še bolj pretekli in že so skozi grmovje ob robu drveli pod prvo drevje.

Njih široki, od trnja razprskani kmečki obrazi se cede veselja, hitro so zbrani ob svojem vodji. Ta si pa dovoli še majhno šalo s kozaki, ki so se, kakih 500 korakov proč, potrti gugalni na svojih poskakajočih konjih ter žalostno, ne da bi si znali pomagati, prežali proti grdemu gozdu.

Pet karabincev bo pač zadostovalo. Koritovski se s par strelci pripilazi do pripravnega izstrelišča, in sedaj velja osveta! Dobro! Tam že leži eden od njih. "Živino streljati!" in tedaj že sfrče proč, — trikrat več jih je bilo kakor nas! Le ne tratiti streliva! "Ustavaj ogenj!" Tako, sedaj bi imeli mir.

Sedaj pa beležnico v roke. Hiter naris; da, od tam so priletele krogle. Vsekakor vojna straža! Zemljevid sem! O, potemtakem pa bi se dala izslediti cela črta prednjih straž. Poizkusimo enkrat preko Ziomianske proti pristavi Ksiceza. Bože moj, sedaj bi dobro dela svalčico! Pa, kdo ve, morda bi njen žar spravil ves načrt v nevarnost. Torej, kadimo mrzlo! "Ne pelji nas v izkušnjava!" Rajši proč s "papirovke". Kako postane človek otročji, kadar se je treba odpovedati strasti. "Na konje!"

Čez pet minut se je bila naša bojevitja četa na drugem kraju približala sovražnemu pasu, previdno kakor ti-palnik žuželke. Ni manjkalo dogodljajev. Topot smo ugotovili drugo vojno stražo severno od čuvajnice Ziomianske, kar je častnik na svojem narisu natančno začrtal. In tako je šlo naprej, smrti nevarnosti v obraz, dokler ni bila vsa črta sovražnih prednjih straž, kos za kosom, razkrita, vojne straže na prostoru Majdan—Dobrova—Wolko z glavno postojanko ob pristavi Ksiceza. Ta oddelek je štel nad 100 mož. Nadporočnik Korytowski se je tedaj zavedel, da je njegova naloga rešena, in šele sedaj so pognali utrujene konje v lahnem diru nazaj.

Enega ulanca je pogrešal. Pala sta s konjem vred tam zadi, ko so Rusi pošiljali svoje zadnje pozdrave za nami. Revez! Ali ti bo kdo pomagal? Ali pa te sploh nobena kost več ne boli? Kaj poreče tvoja mati, tvoja nevesta? Koliko je mater, koliko deklet, ki sedaj tarnajo! — Ah, jutranji svit! Čisto rdeče je zažarelo nebo. Morda koraka moj ulanec baš sredi skozi ta ognjena vrata v večnost? Bi tudi ne bilo ravno slabo. Sedaj pa svalčico! — Na misel mi pride stara jahaška pesem o "jutranji zarji". Nekaj posebnega je v njej; ni neumna, ne!

Vraga, daj pa naprej! Podpolkovnik bo že čakal; smejal pa bo se tudi. Radoveden sem, kaj poreče.

S tihim, ponosnim nasmehom na ustnicah je častnik jezdlj proti svojemu polku, desetorica vrlih ulancev je za njim. Po divji noči jih je nekoliko mrzilo pod bleščecimi žarki jutranjega solca in — jahaške časti.

SPOMIN NA DOM.

(Zložil M. Šuklje, Anaconda, Mont.) Tam daleč za morjem v Beli Krajini prijazna vasica v dolini stoji. V njej cerkvice bela in stolp v visoki naznanja, da ljudstvo tu verno živi. In polje je krasno, ki vas to obdaja, ter vinograd mnogi je tu zasajen. Tam dom je moj mili in njega dobrava in vince se pije tam sleherni dan.

Oj polje dolensko in trate zelene in vinograd mnogi, to moj je spomin! Ko duh moj v vas biva, na vas ozirajo ne more vtolažit srca bolečin.

Tam srečen pastirček živino očeta sem pasel ter peval veselo šan dan. A kaj mi prihodnost najbližja obeta, ne vedel sem jaz, ne noben živec tam. Pa v rosi mladosti nemila usoda podila od doma me v tuji je kraj. Tu služiti moram zdaj tujga gospoda, zaklade mu množim, ne vem pa, zakaj. Ne morem več peti, kot pel sem popreje. kot ptičica v zanjki počutim se jaz. Zakaj sem zapustil vas rojstvene kraje, zakaj sem zapustil domača te vas!

"Bremen" se ponesečila. Baltimore, Md., 20. okt. — Paul von Hiiken, ameriški zastopnik nemških trgovinskih submarkin, je izjavil danes, da bi imela "Bremen" dopluti že pred mesecem dni. Boji se, da so se njeni stroji pokvarili in se je ponesečila.

Obistne neprimlike

so bolj natanko opisane v našem cirkularju, ki se imenuje "Severoza Zdravilo za obisti in jetra — Kdaj in kako ga rabiti. Razpošiljam ga zastoj, pišite ponj na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Opisuje načine za zdraviti razne neprimlike v slučaju katerih se je izkazalo Severovo Zdravilo za obisti in jetra (Severa's Kidney and Liver Remedy) izobno po preiskusu. Poskusite to zdravilo pri zdravljenju vnetja obisti ali mehurja, zdravljenja vode ali puščanja goste vode, boleste-nega puščanja vode, otekljih nog ali bola v hrbtu, katerega povzročajo obistne neprimlike, zlatenice in kislega želodca. Cena 50 centov in \$1.00 v vseh lekarnah. Zahtevajte Severovo Zdravilo za obisti in jetra. Zavrnite nadomestitve. Ako ga ne morete dobiti, naročite ga od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv.

družbini uradniki izjavljajo, da so bili vsi potniki izkranci. Kapitan Benison in 163 mož posadke je bilo rešenih, nekaj je pogrešanih. "Alaunia" se je nahajala na voznji v London, ko je davi zadela ob mino. Obložena je bila z 10,000 do 12,000 tonami streliva in drugih vojnih potrebščin, ki bi se imele v Londonu oddati. Posadka je štela 250 glav. Ko je parnik zapustil New York, je imel na krovu 185 kajutnih in 58 medkrovnih potnikov. Nekaj je bilo Američanov. "Alaunia" je bila zgrajena leta 1913. in je bila dolga 520 čevljev.

Woodrow Wilson

sedanji predsednik je ponovno kandidat za to veliko čast. Glasovalci se bodo na ta dan tajno izjavili, ali se strinjajo z njegovimi nazori. Prepričan je zdat vsakdo, da je bil Wilson vedno na strani delavcev in navadnega ljudstva. Na vse načine je preganjal sovraze delavstva in malih trgovcev. Prepričan je zdat vsak, da še nijeden predsednik se ni tako poganjal za koristi delavcev in ljudstva, kakor

WOODROW WILSON

ki radi tega zasluži zopetno izvolitev, pa tudi za to, ker je očeval to deželo nesreče in vojske, katera bi sigurno bila če bi bil na krmilu kateri republikanec.

WOODROW WILSON

se je ob vsaki priliki skazal prijateljem in zaščitnikom malih in pritiskanih narodov, kakor so Slovenci in Hrvati, ki že stoletja čutijo tujčvo peto na svojem tilniku. Kadar se bodo vršile mirovne konference bo predsednik Zjed. držav igral važno vlogo. Če bo Wilson predsednik, ki je znan prijatelj vseh malih parodov, bo gledal na to, da dobe tudi Slovenci in Hrvati temveč pravice.

Dne 7. novembra naredite križ pred imeni:

Za predsednika

Za podpredsednika

WOODROW WILSON THOMAS R. MARSHALL

Ta oglas je plačan od demokratske stranke.

Union Coal & Transfer Co.

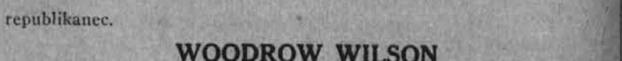
515 CASS STREET, JULIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418.

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mr-tvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZVEZDENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inskorp. v drž. Ill., 14. maja 1915. Inskorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916.

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, JEDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik.—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Blagajnik.—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.
Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.
Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

NEMŠKA VOJAŠKA KLAVNICA NA BOJIŠČU.

(Iz "Slovenca".)

Vojni poročevalec Pietsch opisuje v svojih poročilih velike in umne naprave za preskrbovanje Kluckove armade z mesom na bojnem polju.

Za preskrbovanje... zbora služi železnica C.—L. Takimenoenovano zborna skladišče je na postaji A.; tu se nahajajo tudi pekovske kolone. Do sem kaj se transportira živina, ki se dobavljajo iz domovine, in spravi v hlevne na kolodvoru; od tu je do klavnice le par minut. Ob dohodu Nemcev v A. seveda ni bilo klavnice, ki bi le malo odovarjala stavljenim zahtevam. Zato so si Nemci za svoj namen izbrali nekotovarno za pletarske izdelke in druge take stvari, ki jo je bil lastnik zapustil, ter jo priredili za zborna klavnico. Treba je videti, s koliko umnostjo in spretnostjo so se uporabile obstoječe naprave. Da se napravi prostor, so se v strojnici kolikor mogoče odstranili stroji; na stropu so se pritrdili sestavljeni skripci za dviganje živine. Največ težav je delala kanalizacija za odvajanje vode. Motor za luč, ki je bil razložen, so zopet spravili v obrat, prostor pred strojnico so uredili za pregledovanje mesa in napravili očiščene s ključkami za obežanje pljuči, jeter in srca vseh živali in pa govejih glav. Razen tega sta se napravili dve odprtiji za obežanje mesa za razdeljevanje armadnim oddelkom. Ostali tovarniški prostori so se uredili za proizvajanje klobas, za kar so potrebne stroje dobili od doma, potem za kuhanje in shranjevanje klobas itd., dalje za razsoljevanje mesa in za cvrenje loja. Zgradili so tudi poljsko železnico, s katero se res popolnoma neporabni odpadki odvažajo v več sto metrov oddaljeno jamo, kjer jih polivajo z apnom. V tem klavniškem obratu se preskrbuje meso za vse formacije armadnega zbora in krog A. ležeče etapne formacije. V to svrhu se mora vsak dan zaklati 60 do 70 goved, 200 do 210 prašičev ali 900 do 920 kostrunov. Živina, ki jo etapna intendantura dovažajo železnici v A., je pod nadzorstvom pebnega veterinarja, prešičevo mežino pa pregledujejo štirje pregledniki, iz vsake armade.

Poraba postranskih mesnih proizvodov, ki se ne oddajajo naravnost armadi, je urejena tako-le: Govejji jeziki se nosijo in na željo pošljejo posameznim stabom; zaračunajo se po množini vsakdanjih mesnih porcij, to je vsak jezik velja za 6 porcij. Kostrunovih jezikov ne jemljejo iz glav ter pošljejo z mesom vred četam, preostalo pa porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvrki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in klobase iz mesa in kosti. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

Mast, ki se nabere pri izločanju različnih klobas, se pošlje v kotel, kjer se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase. V vsaki strojnici so pripravljene dve odprtiji, ki se pa sproti oddajajo četam, klobazem, ki se pošljejo v kotel. Sevrtiloj se naliže v kotle, kjer se porabijo za klobase.

vajo vojniki snažno, zdravo, pa tudi raznolično hrano. Vsak vojak dobi na dan po 375 gramov mesa, in sicer dobe čete štirikrat na teden goveje meso, enkrat prešičevo meso, enkrat kostrunovo meso in enkrat slanino, za nameček sveže klobase, mast, slanino, surovo maslo ali sir. Opoldne dobi vsak vojak 200 gramov, zvečer pa 175 gramov mesa, vrhu tega nameček za južino in pa čaj s sladkorjem ali pa žganje. Iz tega se vidi, da so nemške čete naravnost vzorno preskrbljene s hrano.

V zborni klavnici se dobavi meso za kakih 50.000 mož, kljub temu je v celem obratu zaposlenih le 60 mesarjev, en veterinar, 4 mesogledci in kakih 10 do 15 dninarjev in žensk, ki dobivajo dnevno plačo. K četam se transportira meso v avtomobilih, med katerimi je spoznati mnogo berolinskih avtomobilov, iz katerih so odstranili sedeže in jih priredili za mestne transporte.

ALI MORE TEŽKORANJENI ŠE DELATI.

(Iz "Slovenca".)

Ali pohabljenec, ki mu je vojska vzela ta ali oni ud, res ni zmožen za trajno in resno delo? Znani nemški večak dr. Link piše v poročilih nemškega vojnega ministrstva:

"Tudi človeka, ki je izgubil obe roki in nogi, se da pripraviti tako daleč, da se brez tuje pomoči oblači, umiva, snaži, je in si za lastnim, celo težkim delom, služi svoj kruh. Neke mu možu so zmrzile roke in noge; prišel je k prof. Hoefmannu v Koenigsbergu in tam uje s primernimi nadomestili vrnil zmožnost za vsa ta opravila. Mož danes vodi strgarski oddelk v domu za pohabljenec v Koenigsbergu in je kljub svojim poškodbam gospodarsko samostojen. Seveda je treba precej krepke volje, da premagaš tako težke poškodbe. Toda mogoče je to, kakor kaže praktičen dokaz. Kdor je izgubil obe nogi, se more z nizkimi, potem vedno večjimi podporami, katere se končno nadomestijo z umetnimi nogami v naravni dolžini, naučiti stati in hoditi, ne da bi mu pri tem bilo treba znatno rabiti roke. Še lažje se da nadomestiti obe podkoleni. Z nadomestili se je mogoče nek moč iz Luebecka, ki je izgubil obe podkoleni, celo uro sprehajati, hoditi ali stati brez napora. Neki delavec, ki je pred 34 leti, tik pred svojo poroko izgubil v neki tovarni eno podkoleno, je vendar postal zmožen delavec in srečen družinski oče. V tovarni so zelo zadovoljni z njim. Na slavnostnem plesu tovarne se je neumorno sukalo s svojo plesalko. — Tudi če kdo izgubi celo nogo, se da pomagati. Neki mož v Luebecku, ki je pred tremi leti izgubil pri neki nezgodi svojo desno nogo je kljub svoji umetni nogi vendar kolesar in se brez težav pripelje na svojem ženskem kolesu od stanovanja v delavnico ali kam drugam. Tudi za te težkoranjene so bile prve ure po izgubi udov bridke resne in hude, kakor so sedaj našim težko ranjenim v jakom invalidom; toda z resno voljo, da premagajo svoje rane, z napredkom do katerega kmalu pridejo, jim kmalu preide mračno razpoloženje in obupnost in sedaj so že svoj lep čas ljudje, polni veselja za delo in življenje.

Vsled izgube ene ali obeh rok tedaj ni treba izgubiti svojega poklica ali dela; seveda ni ravno prav vsako delo primerno in priporočljivo. Kdor je ranjen na nogi, ne bo prav pripraven za zidarja ali krovec ali pa za hojo po lestvi. Toda brez pomisleka se da izvrševati vsako delavnost, ki se da storiti ali sede opravljati v tovarni ali pri rokodelstvu, da, pri izgubi ene noge je mogoče celo voziti kolo ali opravljati službo sela. Mizar, ki je imel

težke poškodbe na roki in je bil zraven še brez desne noge, je delal ravnotako veselo in pogumno kakor njegovi tovariši. Gotovo se ni več zavedal svoje težke poškodbe. Na nogah ranjeni bodo brez težav opravljali delo pisarjev, vratarjev, uradnih slug, stenografov in strojepiscev, knjigovodij, v telefoničnih centralah itd. Prav pogosto izgubi kdo v vojni eno roko. Pri resni volji se levice navadno kaj kmalu priučijo nadomestovati desnico in prav hitro se nauči pisati z levice. Težavno je pa dostikrat to, ker je gotovo orodje izdelano z ozirom na desničarje, n. pr. kosa. Toda industrija ne bo pozabila preskrbeti primerne orodja tudi za levičarje.

Ravnokar poročajo časopisi, da je zgoraj imenovani profesor Hoefmann v dobrih dveh mesecih tako "popravljen" nekega kavalerijskega stotnika, da je že koncem januarja z umetno nogo odjahal na vzhodno bojišče. Ogrski grof Zichy, mož z eno roko, izvršeno igra na gosli in je zadnjič igral invalidom na Dunaju, da jim sam živo dokáže, kaj zmore pohabljenec s krepko voljo."

Pisatelj piše dalje: "Če manjka cela roka, tedaj umetna razmeroma ni posebno pripravna za delo. Vendar se bo dalo enoroke porabiti za vratarje, sele, hišnike, praznike, za delo v pisarnah, pri blagajnah, za nadzornike v večjih, posebno vojaških delavnicah, tudi kot krojači pri strojih z električnim silo. Dva enoroke, ki se bosta dopolnjevala, pa bosta mogla opravljati tudi tako delo, ki bi ga na prvi pogled mogel opravljati samo popolnoma zdrav človek. Veliko lažje gre vsa stvar, če ostane vsaj del roke. V domu za invalide, ki ga v Berlinu-Zehlendorfu vodi profesor Biesalski, sem videl moža, ki je izgubil desnico. Ko je končal v domu svojo učno dobo, je pri pomočniški izkušnji za svoje mojstrsko delo izgotovil težavnejši ortopedični aparat in dela sedaj v ortopedični mehanični delavnici v zavodu. Pri kovarji si naveže ključavo na ostanek roke, vsa druga dela opravlja brez nadomestila za roko in vse to nič manj spretno kakor drugi z obema rokama. Drugi ranjenci na rokah rabijo ročne manšete, ki sežejo v sprednji del orodja. S pomočjo take manšete nosi žlico k ustom, opravlja ključavnikarska dela, pili, vrta, strugari, koplje, cepi, šiva, plete, šiva s strojem in drži svoj časopis. Pletilec košev, ki mu je manjkal sprednji del roke, je potisnil manšeto na stran in je vneto delal z ostanekom roke in ni prav nič zaostajal za zdravim.

Tako je tudi pri težkih poškodbah rok mogoče izvrševati veliko rokodelstev. Predpogoj pa je — to se mora vedno poudarjati — da ranjenec zbere vsa silo svoje volje. Še dva primera: v nekem hannoverskem zavodu je učitelj, ki je izgubil obe roki in ta mož z ostanekom piše, in je opravil številno finih del; tam je tudi deklica, rojena brez rok, toda piše, šiva in plete z — nogami.

Ti primeri dokazujejo, da se je res lahko s ponosom izreklo besede: "Ne najdeš pohabljenosti, če je volja, da jo premagaš. To mora biti geslo tudi pri naši skrbi za vojne invalide."

GOSPODARSKE VOJNE SLIKE.
(Iz "Slovenca".)

Ovčereja in volna nekaj in sedaj.
Nove gospodarske metode v kmetijstvu, olajšanje prometa in s tem zvezana konkurenca, ceno proizvajanje sploh so bili vzroki, da je mnogo panog domačega kmetijstva zelo nazadovale ali pa so skoraj popolnoma izginile. Mednje spada tudi ovčereja na Avstrijskem. Avstralska konkurenca in pa ker se je opustilo gospodarstvo staremu polju, so glavni vzroki. Ogrska ovčereja je bila tudi zato močno prizadeta, ker je izgubila francoski trg ki se je preje preskrboval z ovčjim mesom večinoma z Ogrskega. S povzdigo Alžira je pa prišel v Pariz afriški kostrun in izrinil ogrskega.

Z zmanjšano ovčerejo se je pa seveda zmanjšalo tudi proizvajanje volne. Noter do druge polovice minuloga stoletja je nosilo kmečko prebivalstvo večinoma obleko iz ovčje volne. Doma pridelana volna se je spredla in predelala v sukno ali so se iz nje pletli različni kosi obleke: nogavice, jopice i. dr. V plačilnih pogojih za posle se je vedno nahajalo tudi nekaj funtov volne za obleko. Ogrska volna se je v različnih kakovostih izvažala tudi na izozemsko.

Kljub znatnemu zmanjšanju ovčereje pa imamo v avstroogrski monarhiji vendar-le še veliko ovac. Samo v Avstriji je bilo l. 1910. še 2½ milijona ovac proti 3 milijonov l. 1890. Ogrska jih utegne imeti še enkrat toliko. Ti milijoni ovac dajo na leto lepo množino volne in je razumljivo, da si jo je hotela vlada zagotoviti. Najprej si je država pridržala pravico, da rekvirira zaloge na podlagi popisa. Sedaj je pa vlada odredila zaplenbo vseh zalog volne, da more tako v prvi vrsti pokriti potrebščine vojske. Kar bo ostalo preko te potrebščine, se bo dalo na razpolago zasebnemu konsumu.

Za ovčjo volno smo imeli že od spomlad določene najvišje cene. Ker

se razteza zaplenba samo za ovčjo volno, ne pa izgotovljene volnene izdelke, je zadostno poskrbljeno za zasebno zimsko potrebščino.

Bakreni rudniki v Bolgariji, Srbiji in Mali Aziji.

Zelo važno vojno blago v sedajni svetovni vojni je baker. To kovino smo v Avstriji le v najmanjši meri pridobivali doma ter smo jo uvažali iz Amerike. Ko nam je bil dovoz odrezan, so se morali pritegniti stari kovinski predmeti vseh vrst, da se pokrije potreščina bakra za vojsko. Sedanja preokret v balkanski vojni, ki nam obeta skorajšnjo neposredno zvezo z Bolgarijo in Turčijo nam odvarja nove dobavne vire za baker. Bolgarija ima namreč bogate akrene rudnike, ki so se doslej le malo izkoriščali in dajali na leto približno 70.000 ton bakra. Razen tega ima Bolgarija tudi veliko svinčenih in cinkovih rud. Najvažnejši rudnik je v Vraci v zapadni Bolgariji, ki daje na leto 5000 ton bakra. Na Bolgarskem so tudi velike množine starega bakra, ker imajo Bolgari veliko veselje zlasti za bakreno posodo in orodje vseh vrst.

Bogati bakreni rudniki so tudi v Srbiji in ravno te dni so se Bolgari polastili rudnika pri Zaječarju, ki daje vsako leto 7000 ton bakra. Bogate bakrene rudnike pri Majdapeku in Sabesu so pa osvojile avstrijske čete.

Turčija ima znatne bakrene rudnike v Mali Aziji, ki se pa ne izkoriščajo zadostno. V Mali Aziji so se pečali s kopanjem bakra iz davne davnine. Tako se nahaja mnogo starih rovov na obrežnem ozemlju Trapezunta, ki so sedaj večinoma opuščeni. Najvažnejši rudnik je v Arghana-Maden v vilajetu Diarbekr ob izvirih Tigrisa. Ti bakreni skladi so znani že mnogo stoletij ter zavzemajo površino 20 kvadratnih kilometrov. Nedavno je sklenila turška vlada z nemškimi interesi pogodbe za velike dobave rude v očiščemem stanju. Potezali so se za baker tudi angleški in ameriški podjetniki, a bili odbiti. Ker se cenijo tamonjne zaloge na 12 milijonov met. stotov, bo zadostno preskrbljeno za potrebščine bakra zavezniških vojsk.

Drago mleko v Carigradu.
Naše mestne gospodinjice tožijo nad pomanjkanjem in dragino mleka, tolažiti se morejo s tem, da je drugje, še vse drugače. Na Dunaju, v Berlinu in Parizu vedo gospodinjice peti še vse drugačne pesmi o tem. Toda najdražje je pa mleko pač v Carigradu. Okolica ne nudi potrebne plodne zemlje za pridelovanje krme in se morata celo seno in slama od daleč dovažati; zato je tu živinoreja draga reč. Vrhu tega manjka prometnih sredstev, vsled česar se mleko ne more redno dovažati. Živinorejci sami nimajo veliko smisla za mlekarstvo ter izdelujejo le manjvredno surovo maslo. Vsled balkanske vojne se je razbegnulo tudi tracijsko prebivalstvo, ki se je pečalo z živinorejo. Zato je čepred sedanjo vojno stal v Carigradu liter mleka 40—60 vinarjev, boljše surovo maslo 6 K kilogram, sedaj so se pa cene dvignile še za 50 odstotkov.

"SPOMINSKA KNJIGA".
Povodom 25letnice slovenske župnije sv. Jožefa v Jolietu, Ill., se je izdala tudi spominska knjiga. To je nekaj novega. V knjigi je življenje pis prebalega ustanovitelja naše fare, zgodovina iste, opis stare in nove cerkve, opis župnijske šole, opis cerkvenih društev, opis bratskih in podpor-nih društev itd. Med čitovom se nahajajo krasne slike vseh naših župnijskih poslopj, vseh dosedanjih župnikov in pomožnih duhovnikov, raznih drugih č. gospodov, ki so pripomogli k ustanovitvi in razvoju naše fare;

Ali veste, da upošteva Woodrow Wilson Kitajce, kot boljše državljane, kot Avstrijce ali Poljake?
Ali veste, da v knjigi, ki jo je spisal, navaja Ogrje in Poljake, kot ljudi brez sposobnosti in inteligence?
Tukaj sledi, kar je rekel:
"Kitajci, da so bolj dobrodošli kot delavci, ako ne kot državljani, kakor največ nerodnih, ki vsako leto pridejo skozi vzhodna pristanišča."
"In zdaj je prišlo številnih mož najnižjega reda iz južne Italije in ljudi zlobneje vrste iz Ogrskega in Poljske, kjer ni bilo sposobnosti ne energije niti življa za takšno inteligenco."
In veste, da Charles Evans Hughes, ko je bil governor New Yorka, je bil prijatelj delavcev. Rekel je, da postanejo dobri državljani. Vse je storil, da jim pomaga. Uredil je postave in

nadalje slike raznih slovenskih društev in faranov itd. Ocenil bo našo Spominsko knjigo kak nepristranski kritik, a mi jo lahko priporočamo že pred strokovnjaško oceno, ker vemo, da pomeni ta knjiga na slovenskem slovestvenem polju v Ameriki res prvi pojav svoje vrste, izreden književni dar vsem, ki se zanimajo za pričetek in vsestranski razvoj ene največjih in najlepših slovenskih župnij v Ameriki.

"Spominsko knjigo" je sestavil Rev. John Plaznik, po navodilu in s pomočjo č. g. župnika Johna Plevnika. Pomagali so pri delu č. šolske sestre, cerkveni odborniki, društveni tajniki, razni farani, zlasti stari, in drugi.

Knjiga obsega 140 strani čtiva, slik in oglosov. Tiskana je bila v tiskarni Amerikanskega Slovenca.

"Spominska knjiga" stane samo \$1, in to pa zato, da si jo lahko omisli vsak tudi najrevnejši rojak.

ZA KRATEK ČAS.

Pred sodnikom.
Sodnik: "Vi ste prič napadli in mu ukradli uro."
Zatoženc: "To sem res storil; pa če bi jaz ne bil njega napadel, bi bil pa znabit on mene. Kdo ve?"

Pri rekrutih.
Zdravnik: "Ali imate še kakšno drugo nadlogo?"
Rekrut: "O, doma prav hudo taščo?"

Pri zdravniku.
"Kaj pa vam je?" vpraša doktor bolnika.
"Nekaj mi je, pa sam ne vem kaj."
Doktor: "Vidite, meni ravno tako. Nekaj bi vam zapisal, pa sam ne vem kaj!"

Uagajivec.
Lovec: "Jaz le toliko rečem: ako računim lovsko karto, potlej kar zapravim, kar obleke strgam in doma zamudim, lahko trdim; da me stane sleherni zajec, ki ga ustrelim, dvajset kron!"
Prijatelj: "Potlej si lahko Bogu hvaležen, da tako malo zadeneš!"

Že poskrbljeno.
"Vzemij vendar dežnik seboj! Kdo neki hodi v Švico brez dežnika!"
"Ni treba. Imam jih ondí dovolj od zadnjega potovanja."

Mlada gospodinja.
Mož: "Ljuba moja, ta pečenka je trda in neužitna!"
Ona: "Meni se tudi tako zdi; to mora biti meso, 'od kakega prav starega teleta!"

Slovinci, Pozor!

Ali veste, da upošteva Woodrow Wilson Kitajce, kot boljše državljane, kot Avstrijce ali Poljake?
Ali veste, da v knjigi, ki jo je spisal, navaja Ogrje in Poljake, kot ljudi brez sposobnosti in inteligence?
Tukaj sledi, kar je rekel:
"Kitajci, da so bolj dobrodošli kot delavci, ako ne kot državljani, kakor največ nerodnih, ki vsako leto pridejo skozi vzhodna pristanišča."
"In zdaj je prišlo številnih mož najnižjega reda iz južne Italije in ljudi zlobneje vrste iz Ogrskega in Poljske, kjer ni bilo sposobnosti ne energije niti življa za takšno inteligenco."
In veste, da Charles Evans Hughes, ko je bil governor New Yorka, je bil prijatelj delavcev. Rekel je, da postanejo dobri državljani. Vse je storil, da jim pomaga. Uredil je postave in

zavaroval jih proti nepoštenim agentom parobrodskih družb in zasebnih bankirjev. Ustanovil je šole in sodišča, kjer si urede svoje nesporazumnosti. Gledal je, da so dobili delo. Katerega moža hočete za predsednika?
Wilson ni naredil blagostanja v tej deželi. Tu je blagostanje, ker se vaši bratje in očetje bijejo v jarkih. Pomnite, da so bile tovarne brez posla, ko so železnice odpuščale delavce dnevno a policijska postaja je hranila rezeve v Jolietu.

Vojska je prišla in je začela tovarne. Ne Wilson. Ko bo vojska končana hočemo moža, ki nas bo varoval in bo držal tovarne poslujoče. Hughes stoji za protekcijo. Volite za Hughes.

To je oglas, plačan od republikan-ske stranke.

napredne slike raznih slovenskih društev in faranov itd. Ocenil bo našo Spominsko knjigo kak nepristranski kritik, a mi jo lahko priporočamo že pred strokovnjaško oceno, ker vemo, da pomeni ta knjiga na slovenskem slovestvenem polju v Ameriki res prvi pojav svoje vrste, izreden književni dar vsem, ki se zanimajo za pričetek in vsestranski razvoj ene največjih in najlepših slovenskih župnij v Ameriki.

"Spominsko knjigo" je sestavil Rev. John Plaznik, po navodilu in s pomočjo č. g. župnika Johna Plevnika. Pomagali so pri delu č. šolske sestre, cerkveni odborniki, društveni tajniki, razni farani, zlasti stari, in drugi.

Knjiga obsega 140 strani čtiva, slik in oglosov. Tiskana je bila v tiskarni Amerikanskega Slovenca.

"Spominska knjiga" stane samo \$1, in to pa zato, da si jo lahko omisli vsak tudi najrevnejši rojak.

ZA KRATEK ČAS.

Pred sodnikom.
Sodnik: "Vi ste prič napadli in mu ukradli uro."
Zatoženc: "To sem res storil; pa če bi jaz ne bil njega napadel, bi bil pa znabit on mene. Kdo ve?"

Pri rekrutih.
Zdravnik: "Ali imate še kakšno drugo nadlogo?"
Rekrut: "O, doma prav hudo taščo?"

Pri zdravniku.
"Kaj pa vam je?" vpraša doktor bolnika.
"Nekaj mi je, pa sam ne vem kaj."
Doktor: "Vidite, meni ravno tako. Nekaj bi vam zapisal, pa sam ne vem kaj!"

Uagajivec.
Lovec: "Jaz le toliko rečem: ako računim lovsko karto, potlej kar zapravim, kar obleke strgam in doma zamudim, lahko trdim; da me stane sleherni zajec, ki ga ustrelim, dvajset kron!"
Prijatelj: "Potlej si lahko Bogu hvaležen, da tako malo zadeneš!"

Že poskrbljeno.
"Vzemij vendar dežnik seboj! Kdo neki hodi v Švico brez dežnika!"
"Ni treba. Imam jih ondí dovolj od zadnjega potovanja."

Črna žena.

Zgodovinska povest. Priredil Javoran.

(Dalje.)

Možek je igral vlogo druga, ki vabi na ženitovanje. Kot s svati je hodil s svojimi zaupniki po hišah in povsod ponavljal svoj rek:

"Vse je pripravljeno. Prijatelji naj z veseljem in polnoštevilo. Ženitovanje je že naznanjeno in vse pripravljeno; vsi zadržki so odstranjeni in nevesta — plemenita mladenka — že čaka. Da ne bo nihče zamudil, vam hočem stvar natančneje razjasniti. Pazite na znamenja: kadar bodete videli ponoči povsod goreti kresove, se pripravite na odhod na ženitovanje; in kadar bodete zaslišali besedo: 'Čas je!' — odidite, zakaj ženitovanje se je približalo!"

Pri teh Štefuljkovih besedah je marsikdo ponosno dvignil glavo kvišku in natančno premotril krošnjarjev izraz in pogled; vsako je pazljivo poslušal njegovo nenavadno ženitovajsko vabilo.

Kakor zapoved poveljnikova so učinkovale Štefuljkove besede na vse poslušalce. Kmetje so se z vedno večjo mrzlično hitrostjo pripravljali na vroče ženitovanje — na punt zoper brezsrčno gospodo. Po hišah so iskali v podstrežju starih mečev in sabelj in jih potem snažili, da so se svetili, kakor bi bili novi. Med temi pripravami je minulo nekaj tednov.

Bilo je ravno pred pustom. Nekega večera so se zbrali veljaki in voditelji kmetov k zaupnemu shodu v gostilni v Bodeščah. Nočeval je Mohorko; med drugimi so bili zbrani Globokar, Pušavec, Grahek s Sela in krčmar Grčar z Bohinjske Bele. Menili so se raznovrstne stvari, najprej o vremenu in o ravnokar prestalem hudem mrazu, potem so prišli na turške pesnjane, ki še vedno ne dajo miru Slovincem ob meji, kakor jim je semtertja razodel Štefuljček, in ko so ravno začeli razmotrivati stvar, ki jim je težko želela na srcu, in zaradi katere so se zbrali, se naenkrat, pa komaj slišno, odpro vrata in skozi odprino se je pokazala oprezno se ozirajoč po sobi, siva glava z nagubanim obrazom. V naslednjem trenutku je pa že stal ves Kroparski možek, potnega obraza in pokasljajoč pred možmi.

"Bog te živi, Štefan," je pozdravil prisleca Grahek; "saj si rekel, da imaš pred seboj dolgo pot; ali si se že vrnil? Saj ni mogoče?"

"Ej, vroče pa je, vroče," mu je odgovoril možek in se obenem obrnil k natakariji; nato je velel:

"Dekle, prinesi mi kozarec vina in nekaj slanin, da bom malo prigriznil; potem moram hitro naprej; se mi mudi!"

"Povej vendar, Štefan, kako daleč si pa prišel na svoji dolgi poti? Saj si vendar šele danes jutraj odšel z doma," se ga je lotil Grahek še enkrat; "ali mar prinašaš kakšno posebno novico?"

"Vina hočem, vina; pri meni ne boš nič opravil z vodico," ga je hitro zavrnil možek.

Nato je naglo pouzil svojo slanino, nekoliko kruha in kozarec gorčičana. Ko se je tako podprl, je namignil natakariji, naj gre iz sobe. Potem so pa švigale njegove oči, kakor živo srebro po sobi od moža do moža in v trenutku mu je bil znan ves položaj. Slednjič je hitro vprašal:

"Kje imate bojovnike?"

"Nekaj jih čaka na Jelovici," je odgovoril Mohorko; "drugi so pa še doma, — ker še niso dobili povelja."

"Potem je treba takoj vzdigniti tudi te," je začel Štefuljček, "in paziti na to, da se vsi združijo. V najbližjih dneh bomo fabili krepkih rok. Oglejda sem si vse razmere in spoznal, da je sedaj čas. Glejte, prijatelji, gospoda je sicer vedno pripravljena, vendar jasnega ne ve še nič, da mislimo udariti. Hodil sem po vseh vaseh. Ljudstvo je sicer navdušeno za našo stvar, vendar se je ta in oni že začel nekoliko bati, češ, da je naš načrt preveč predren. Da se tudi krepkejših ne loti omahljivost, zato hitimo! Može, le pogumno, pomoč se nam bliža — mislim, da..."

Nekaj strah se je polotil zborovalcev in niso pustili možka, da bi bil dokončan, ampak zmedeno so začeli vpraševati:

"Kaj bo pa z našimi ženami in otroki?"

"Vsi vemo," je govoril nadalje Grahek, "kakšna nevarnost je za ženske in otroke v vojski; saj smo že čisto slišali, kaj počenja Turki. In če zdaj mi vdarimo zoper gospodo, mislite, da bodo potem graščinski vojaki z našimi ženami imeli usmiljenje? Ne, svojih žena in otrok ne smemo prepustiti tako strašni nevarnosti!"

"Žene in otroke bomo spravili najbolj na varno, če jih peljemo na Špik v votlino k 'slepemu Bogu'; saj smo to storili že večkrat, kadar se je bližala kakšna nevarnost," je svetoval Mohorko.

"Pameten nasvet," je pripomnil Štefuljček; "Mohorko, prevzemi skrb za to zadevo. Preskrbi v votlino tudi ži-

veža za nekaj dni, da ne bodo trpeli gladi. Sicer pa mislim, da jim ne bo treba dolgo ostati v votlini; mi moramo pohiteti in užugati graščinske, potem bo pa mir. — Za vsak slučaj pripravite tudi vrečo smodnika — saj že vsi poznate ta novi, čudni prašek — in napeljite vnetilo s seboj v votlino, da v slučaju nevarnosti lahko požegnemo most v zrak, če bi se namreč sovražnik hotel bližati votlini; potem so pa žene in otroci na varnem kakor zaklad, ki je zakopan globoko v zemlji. Vsekakor pa mora ostati tudi nekaj mož pri votlini za stražo."

"Za ta posel bodo najboljši Gorjanci," je pripomnil Globokar, "ti že najbolje poznajo smodnik in vedo, kako je treba z njim ravnati."

"Zakaj ga poznajo ravno Gorjanci najbolje?" je nezaupno in radovedno vprašal možek.

"Veš, Štefan," mu je odgovoril Globokar, "Gorjancev je največ v 'črni kosi' in tam so se naučili tudi, kako je treba uporabljati smodnik."

"Torej dobro," je nadaljeval Štefuljček, "Mohorko preskrbi, da pridejo gorjanski lovci na Špik pred votlino; tam bodo tudi sami najbolj na varnem kakor Gorjance imajo graščinski zelo v telodcu."

"In pa tudi ženske in otroci se potem ne bodo imeli ničesar bati, ker jih bodo stražili tako krepki bojovniki," je pripomnil Pušavec.

Medtem jih je pa naenkrat prekinil v govoru Grahek, rekoč:

"Jaz vam pa povem in zatrdim, da ženske nikakor ne bodo hotele iti v votlino k 'slepemu Bogu'. Nekaj dni sem namreč zopet straši Špikov duh — črna žena."

"Kaj? Kaj praviš? Črna žena?" ga je burno prekinil Kroparski možek; "ali je res? Kdo pa jo je videl?"

"Nekega hlapca je srečala na poti v Radovljico in sinoči je šla mimo Bregarjeve hiše na Brdih. Anželj in dva njegova spremljevalca so jo zapolili s sekuro v roki," je odločno zatrdil Grahek.

"Ali je vse to resnica?" je ves razburjen vpraševal nadalje možek.

"Anželj sam je pripovedoval danes zjutraj, kako jo je srečal," je odgovoril Grahek; "sam bi bil rad zasledoval čudno postavo in jo vprašal o izgubljenem Bregarju, toda njegova žena ga je s hroma tirala nazaj, boječ se, da se mu ne bi primerilo kaj hudega, kakor se je zgodilo Bregarju, ki jo je tudi zasledoval; Zalka, Anželjeva sestra je menda bridko jokala."

"Če je vse to res," je nadaljeval Štefuljček s švigajočimi očmi in tresočim glasom, "potem je Zalka v največji nevarnosti — v smrtni nevarnosti... Prosim vaju, Grahek in Pušavec, hitita, tečita hitro na Brdo in varujta Zalko in otroka. Zaklenita vrata, zatvorita okna in pazita varno. Če bo sila, tudi udarita!"

Vsem navzočim so s Štefuljkove besede zdele čudne. Nikdar še niso videli možka tako razburjenega in tako prestrašenega. Vsi so videli na njem nekaj posebnega in zato so ga vsi kar kričevito vpraševali:

"Štefan, kaj pa je s 'črno ženo'?"

"Ali poznate 'črno ženo'?" — "Ali ves mar kaj gotovega o njej?" — "Saj je le duh, kaj ne?"

"Ne, ni duh, ampak zvita, zlobna ženska," je kričal možek in tako še povečal vrišč in krič, "sam sem jo videl, dobro jo poznam!"

"Kaj se je pa zgodilo takrat z Bregarjem?" ga je radovedno vprašal Globokar.

"Nikar ne vprašujte nadalje!" je razburjeno kričal možek. "Pojdite, tečite, vsako odlašanje bo povečalo nevarnost. Prosim vas, varujta, čuvajte Zalko in njeno dete — niti trenotek ju ne smete izpustiti izpred oči — ne danes, ne jutri in ne pojutrišnjem in ne pozneje!... In votlino pri 'slepem Bogu' prosim vas, preiščite natanko do zadnjega kotička, preden bodete peljali vanjo ženske in otroke... Gorjanci naj prinejo 'črno ženo', če se jim bo prikazala."

Grahek in Pušavec sta ubogala možka in takoj odšla; drugi so pa tembolj obsipali možka z novimi vprašanji. Ta je pa kakor zamaknjen strel predse in včasih ni nič odgovoril, včasih pa prav zmedeno. Čez nekaj časa je vstal, naložil na rame svojo krošnjo in rekel s svojim navadnim, vendar odločnim glasom:

"Jutri torej, peljite žene in otroke v votlino k 'slepemu Bogu' in Gorjanci naj prevzamejo stražo. Jaz pa moram oditi, imam še mnogo posla na drugih krajih; moja kupčija gre slabo... Pomnite dobro, bojovniki naj pazijo na povečje pojutrišnjem morajo biti zbrani polnoštevilo tu doli ob Savi. — Tu imate denar, da se bodo mogli preživeti!"

Pri teh besedah je segel možek v žep v telovniku in vrgel polno pest srebrnikov na mizo.

"Pazite dobro na moje besede," je še v slovo pripomnil možek; "raz-

umete jih dobro, zato se ravnajete strogo po navodilih; pismenih zapovedi ne bo več. — Bog vas obvaruj!"

Pri zadnjih besedah so mu vsi navzoči prikimali, češ, da ga razumejo; možek je pa bliskoma švignil skozi vrata in izginil v temi.

Na zemljo je legal večerni mrak pušne nedelje. Naenkrat so zažareli na vseh bližnjih gričih in gorah veliki kresovi in pošiljali svoj ognjeni soj daleč po okolici. Videlo se je, kakor da bi bil ves blejski kot v ognju. In v trenutku so vedeli vsi prebivalci, kako velik in kako pomemben čas da se jim je približal. Ob prvem pogledu na žareče griče je vsakega obšel nekak strah in bojazen, srce se mu je krčilo in v duši so se mu porajale vsakojake bolesterne misli, češ, nemara so ti ognji, ti kresovi znanihi moje nesreče, moje popolne pogube, nemara prinašajo ravno ti ognji strašno žalost in nesrečo moji ežni in otrokom; in ob takih mislih je vsakemu postalo tesno pri srcu in marsikomu je porosila trudno lice grenka solza sočutja in skrbi zase in za svoje. Tako se je ob prvem pogledu vsakdo nekoliko zbal svoje predznosti, toda kmalu se je pomiril, o-junačil, v glavo so mu prišle nove, vselejše in upolne misli in samozavestno se je udaril na junaška prsa, češ, ti kresovi so začetek moje sreče, moje svobode, ta ogenj mi naznanja veselo bodoče dneve, ta žar in soj, ki obseva noč naše griče in gore, mi kaže veselo bodočnost moje družine, katere ne bo več tlačila in stiskala brez srčna gospoda, ampak kateri bo zapovedoval dober in milosrčen gospodar. In ob slednjih mislih so se vsakemu dvignila prsa in upajoče oko je porosila solza veselja, zakaj vsakdo je bil prepričan, da gre v boj za svoje pravo in za svoje pravice in za pravice svojih dragih in da če tudi v tem boju podleže, ga ne more doleteti večja nesreča in sužnost, kakor ga tare sedaj, ko moratačiniti brezčutnemu Hartmanu in ko zase pravzaprav nima nikake pravice.

Take in podobne občutke so vzbujali v srcih blejskih kmetov ognjeni žarki, ki so naznanjali, da se čas krvavega ženitovanja bliža, in opominjali, naj bodo vsi pripravljene za odhod na ženitovanje.

Po vaseh so se začele razlegati vesele, deloma celo drzne bojne pesmi in vsaki je sledilo glasno ukanje. — V Bodeščah je bilo vse pokonci, ljudje so tekali od hiše do hiše in se zmedeno pogovarjali in pripravljali. Po cesti je prihitalo nekaj oseb in kmalu nato se je začela godba. Glasovi gosli so doneli po vase, zdaj tako jasno in drzno, da so navduševali in ojnacili vse poslušajoče, zdaj zopet tako mило in nežno, da so globoko segli vsakomur v srce in vzbudili v njem milobo in sočutje. — Takoj nato so začeli peti trije glasovi:

"Že ognji po gorah žare, naznanjajo veseli dan; k ženitovanju nas bude: zato vsi svatje zdaj na plan!"

Močno njih plamen plapola, njih soj obseva nas; in žar njihov naj up nam da, da nam zasije sreče čar.

Naj kruteži še bolj besne, naj z mečem pridejo nad nas: vendar — nam srca govore, da jutri naš je čas!"

Kakor bi škrjančki zvrgoleti, so se razlegali jasni glasovi mladih grl po ulici v noč in navduševali poslušajoče. Po hišah so se odpirala okna in radovedne oči so zrle na cesto, da bi spoznale pevce. Vsaki kritici je sledilo krepko ukanje in nazadnje je bil nekaj časa molk. — Toda kmalu so se zopet oglašile gosli; krepko so odmevali njihovi glasovi in vmes je kmalu zadonela mило in nežno, komaj slišno pretresujoča pesem:

"Ah, svoboda zlata, zate mi gori srce — in veli, naj pridem pote, ker ženim te čaka.

Jaz svobodo ljubim; vse moje želje po nji hrepene; nji svoje srce radostno objubim.

Za svobodo pravo dam rad svojo kri, ki vedno plamti, kot ognji nočoj plamte čez dobrovo."

Pevci so odšli. Glasovi strun so se slišali še nekaj časa, a tudi ti vedno bolj motno in vedno bolj tiho, nazadnje že jedva slišno. Zdaj je naenkrat potegnil veter in še enkrat prinesel v vas vrstice:

"Ah, svoboda zlata, zate mi gori srce — in veli, naj pridem pote, ker ženim te čaka.

"V hišah je potihnilo, a v srcih je gorelo in vrela dalje in vsako je težko pričakoval jutra.

Zjutraj ob prvem petelinjem petju se je naenkrat zaslišal močan, čuden klic, kakor bi kdo zatrobil na močno trombo ali kakor bi zatulila v goščavi od puščice zadeta divja zver. Nekaj strašnega in groznega je imel na sebi

ta glas, tako da je šel skozi mozek in kosti.

Prišel je izpod Kamnjega in se razlegel po dolini proti Bodeščam in glasil se je kakor dolgo raztegnjeni "hoooooo".

Ko je prišel ta strašni glas do vasi in hiš in ko je zopet ravno tako strašno in grozno odmeval od bližnjih gor, je vsakogar obšlo neko tajinstveno in skoro neznošno čuvstvo.

In zopet je zadonel isti glas, ali celo več glasov; počasi in strašno je donelo po planjavi: "Čas je!" "Čas je!" "Čas je!" je odmevalo ravno tako strašno tisočkrat od skalnih sten.

"Čas je!" je šlo zdaj bliskoma od hiše do hiše, od kočje do kočje, od ust do ust.

Dol in breg sta oživila; povsod so prihajali bojovniki, oboroženi z raznovrstnim orožjem, veselih lic in krepkih rok.

"Danes se začne ženitovanje," so vpili vsi vprek, "danes začnemo plesati!" Obenem so vsi veseli in navdušeni metali klobuke v zrak in krepko ukanje je pozdravljalo zaželjeno jutro. (Dalje prih.)

Von Kluck upokojen.

Berlin, 19. okt. (Čez London.) — Feldmaršal von Kluck, ki je vodil jeseni 1914 pri pohodu proti Parizu desno krilo nemških armad, je bil na lastno prošnjo upokojen. Odkar je bil v marcu 1915 ob pregledovanju najprednjih postojank svojih čet težko ranjen po šrapnelskih kroglah, se ni več mogel vrniti na fronto. Von Kluck je bil zadnjega majnika 70 let star.

Ali ste že poslali naročnino?

Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto \$2, ali za pol leta \$1, da vam list ne ustavi. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati... Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

Novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljšje, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Splošnovanjem
John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina do mača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk 1014 North Chicago St., Joliet, Ill.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.
DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(The Holy Family Society)
štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.
Geslo: "Vse za vero, dom in narod."
"Vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1916.
Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....John Peiric.
Reditelj.....Frank Kocjan.
Nadzorniki:
Nicholas J. Vranichar, John N. Pasdertz, Joseph Težak.

To društvo sprejema rojake in rojakinje iz vseh krajev od 16. do 55. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D.

To društvo ima že nad \$2,000 (dva tisoč dol.) v bolniški blagajni in je v 14. mesecih plačalo \$1,759.00 bolniške podpore članom (icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri podpisovanem. Če mu ni mogoče osebno priti, naj mi piše za podrobnosti in navodila in pošlje \$1 (en dolar), ta vsota se potem vračuna za pristopnino, da mu pošljem zdravniški list, pravila in drugo. Če ni kandidata sprejet, razun lastne krivde, mu vrnem vplačani denar. Pisma naslovite na:
JOS. KLEPEC, JOLIET, ILL.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olin in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chl. Phone 376 N. W. 927
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovol V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati našega našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1114

FIRE INSURANCE.

Kadar zavarujete svoja poslopja zopet ogenj pojdite k
ANTONU SCHAGER
North Chicago Street
v novi hiši Joliet National Bank

Fred Lehning Brewing Co.

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts....Both Telephones 26....JOLIET, ILLINOIS

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zabož (12 steklenic) za	\$12.00
Kranjski Slivovec, zabož (12 steklenic) za	\$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zabož (12 steklenic) za	\$5.00
Raybar Stomach Bitters, zabož (12 steklenic) za	\$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zabož (12 stekl.) za	\$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zabož (12 stekl.) za	\$10.00
Cognac Brandy, zabož (12 steklenic) za	\$9.00
Holland Gin, zabož (15 steklenic) za	\$12.00
Rock and Rye, Quarts, zabož (12 steklenic) za	\$6.00
Californijsko Vino, zabož (25 steklenic) za	\$7.00
Californijsko Vino, zabož (25 steklenic) za	\$7.00
Domace Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Naročite zabož steklenic

novega piva, ki se imenuje
EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.